

Příspěvek ke složení potravy sokola stěhovavého (*Falco peregrinus*) zimujícího v městském prostředí

A contribution to the diet composition of the Peregrine Falcon (*Falco peregrinus*) wintering in an urban environment

Nela Nováková⁽¹⁾ • Jan Havlíček⁽²⁾ • Jaroslav Závora⁽³⁾

Abstract: This study evidences new data on the diet and prey selection of a Peregrine Falcon female wintering in an urban environment in the town of České Budějovice during the winters 2013–2014 and 2014–2015. At least 58 prey items of 18 species were determined from the food remains collected at the perching site. The observed individual preyed mainly on Feral Pigeons and Black-headed Gulls. Additionally waders, water birds and other bird species were found in its diet as well. Although our data come from a very limited sample, they represent new information on the foraging ecology of Peregrine Falcon in the non-breeding season in the Czech Republic.

Key words: Black-headed Gull, diet composition, Feral Pigeon, Peregrine Falcon, prey selection, the Czech Republic, waders.

Sokol stěhovavý (*Falco peregrinus*) je kosmopolitně rozšířený druh přizpůsobený k lovu v letu, což ho v podstatě definuje jako velmi specializovaného predátora ptáků (Hudec & Šťastný 2005). V jeho potravě se nicméně může vyskytovat i větší zastoupení savců, především během gradace jejich populací (např. Bradley & Oliphant 1991). Dominantními skupinami ptáků obsaženými v potravě sokola stěhovavého v evropském vnitrozemí jsou měkkozobí (Columbiformes), drozdi (*Turdus* spp.) a krkavcovití (Corvidae) (Rejt 2001, Rizzoli et al. 2005). Na pobřeží se pak často zaměřují na zástupce dlouhokřídlých (Charadriiformes) a další skupiny ptáků vázaných na vodní prostředí (Khlopotova 2013). Složení potravy sokolů v České republice je obdobné a neméně pestré (Mlíkovský & Hruška 2000, Hudec & Šťastný 2005). Složení potravy sokola stěhovavého je vázáno na lokální podmínky a mění se i v průběhu sezóny (Rejt 2001, Drewitt & Dixon 2008). Například na několika lokalitách ve Velké Británii, které byly sledovány dlouhodobě, se v zimním období zvyšuje zastoupení holuba domácího (*Columba livia* f. *domestica*), bekasiny otavní (*Gallinago gallinago*), sluky lesní (*Scolopax rusticola*) a zimujících nebo stálých druhů drozdovitých, v době jarního průtahu byli více zastoupeni slukovití (Scolopacidae), zatímco během hnízdního období opět vzrůstá zastoupení měkkozobých a vzrůstá i zastoupení špačka obecného (*Sturnus vulgaris*) a rorýse obecného (*Apus apus*) (Drewitt & Dixon 2008). K podobným závěrům o změně složení potravy napříč sezónami dospěl např. i Rejt (2001) studující sokoly v městském prostředí v Polsku.

V jižních Čechách se sokol stěhovavý, podobně jako ve zbytku České republiky, vyskytoval historicky až do kolapsu středoevropské populace v polovině 20. století (Hudec & Šťastný 2005, Hora in Kloubec et al. 2015). Objevovat se začíná až na přelomu 80. a 90. let 20. století na Šumavě, kde dosud leží těžiště jihočeské populace čítající pouze 3 páry (Hora in Kloubec et al.

¹⁾ Katedra zoologie, Přírodovědecká fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Branišovská 1760, CZ – 370 05 České Budějovice, e-mail: nelak.gero@seznam.cz

²⁾ Katedra biologických disciplín, Zemědělské fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Studentská 1668, CZ – 370 05 České Budějovice, e-mail: havlicek@zf.jcu.cz

³⁾ Jihočeský ornitologický klub, Dukelská 242/1, CZ – 370 51 České Budějovice, e-mail: jardaz.jardaz@gmail.cz